

De schepping van de mens

De eerste mens is geschapen uit aarde, en heet daarom Adam, Hebreeuws voor 'aarde'. Met de naam is ook het idee in de Koran terug te vinden, dat de eerste mens door Allah uit aarde, modder of leem gemaakt is. Dat God de mens van aarde tot leven wekte door hem zijn geest in te blazen is ook in beide boeken te vinden. De Koran vermeldt dat Allah de mens mooie vormen gaf., en dat hij de engelen gebiedt voor hem te buigen. De God van Genesis zegende de mens en zag dat het goed was.

In de Bijbel zijn man én vrouw uitdrukkelijk naar Gods evenbeeld geschapen. In de Koran lijkt het Godsbegrip abstracter. Niemand is aan Allah gelijk. Wel heeft de mens van begin af aan, een goddelijke bestemming, om na zijn dood tot God worden teruggevoerd, (zie hfst.13).

De mens is in beide boeken van het begin af aangesteld als Gods plaatsvervanger. Hij zal heersen over de schepping. Hij heeft, ten opzichte van de rest van de schepping, zowel een bijzondere macht, als een bijzondere verantwoordelijkheid.

De macht die de mens over natuurkrachten verwerft, wordt in de Koran verbeeld met het verhaal dat, op aanwijzing van Allah, de engelen voor hem buigen. Zij zijn het immers die de natuur aansturen, en dat vermogen stellen zij op last van Allah aan de mens beschikbaar. Er echter is één engel, 'Iblies¹', die weigert voor de mens te buigen. Omdat hij ongehoorzaam is aan Allah wordt hij de 'ongelovige' genoemd, en uit het paradijs verdreven. Wel krijgt hij tijdelijk de mogelijkheid om de mens te verleiden tot het kwaad, een rol die hij gretig op zich neemt. Dit verhaal van de val van de vurige engel, Satan, later ook Lucifer genoemd, komt in Genesis niet voor maar wordt wel elders in de Bijbel kort aangestipt. Met het metafoor van de duivel wordt de vrijheid van de mens uitgedrukt om te kiezen tussen goed en kwaad. Die vrijheid, zo waarschuwen de engelen, zal de mens gebruiken om bloed te vergieten. Toch kiest Allah voor de mens, met diens vrijheid om ook het kwade te doen.

Een ander bijzonder kenmerk van de mens is zijn vermogen tot taal. In Genesis is het de (eerste) mens zelf die alles benoemt. In de Koran geeft Allah de mens de namen van alle dingen. In de Koran is de verscheidenheid in talen en kleuren van de volkeren een teken van Allah.

Het verhaal over de schepping van de mens geeft ook al iets aan van de verhouding tussen de seksen. Bekend uit de Bijbel is het verhaal van de vrouw, Eva, (leven) geschapen uit de rib van de man, Adam, (aarde). Om hem te dienen. Dat verhaal is eeuwenlang gebruikt om vrouwen te onderdrukken. In de nieuwste Bijbelvertaling staat dat Eva aan Adam gelijk was. En uit haar naamgeving blijkt hoe belangrijk zij is, als moeder van alle levenden.

Er is in Genesis een tweede scheppingsverhaal, waarin mannen en vrouwen tegelijk geschapen zijn, als gelijken, beide naar het evenbeeld van God. Dat de mens zou lijken op Allah wordt in de Koran uitdrukkelijk ontkend. Niemand kan op Allah lijken, Hij is de schepper van alles. Wel zijn in de Koran man en vrouw tegelijk - en als gelijken aan elkaar - geschapen. Zij zijn bestemd om te leven in paren. Er is wel gesteld dat in de Koran de vrouw een minderwaardige positie bekleedt, maar dat hangt af van welke vertaling men kiest. Het gaat daarbij om enkele verzen, zoals 4:1 en 39:6. Is de vrouw uit de man geschapen zoals Eva uit Adam, of zijn beiden uit één ziel geschapen? Het gaat om de vertaling van het woord 'Nafs', 'ziel'.

De Edele Koran stelt: "Hij heeft jullie uit één ziel (Nafs) geschapen, daarna maakte Hij ervan zijn vrouw," 39:6

Leemhuis vertaalt: "Hij heeft jullie uit één wezen (Nafs) geschapen en toen heeft Hij er zijn echtgenote uit gemaakt."

Bij Yusuf Ali is het: "He created you (all) from a single Person (Nafs): then created, of like nature, his mate;"

Deze laatste vertaling lijkt logisch omdat er bij de eerste schepping nog geen sprake was van het instituut huwelijk, en dus ook niet van een echtgenote. De relatie tussen mannen en vrouwen gaat boven een tijdelijk instituut uit. Het woord partner is veel abstracter. Het grappige is nu dat het woord Ziel, waaruit het paar geschapen wordt, in het Arabisch en in het Nederlands vrouwelijk is. Het is het vrouwelijke waaruit mannen en vrouwen voortkomen. Strik genomen zou de vertaling dan ook moeten luiden:

“Hij heeft jullie uit één ziel geschapen en schiep vervolgens uit haar haar partner.”

Deze uitdrukking geeft ruimte voor seksuele pluriformiteit, terwijl de nadruk toch valt op de blijvende liefdesrelatie. Het gaat niet primair om een lichamelijke liefde maar om ‘zielsverwantschap’.

De Koran verschilt van het Genesis verhaal door de nadruk op continuïteit. De schepping van de mens herhaalt zich na de eerste zeven dagen op een andere manier. Na de eerste schepping uit aarde wordt de mens geschapen uit een drupje water- het mannelijke zaad; maar vooral en in de eerste plaats uit een klont bloed- de vrouw. Het betreffende vers 96:1-2 heeft in de Koran een voorname plaats. Het zou al bij de eerste boodschap horen die Mohammed kreeg van de engel Gabriël. Allah zou zo de vrouw de voornaamste plaats geven in de schepping van de mens. In de Koran wordt verteld hoe wij allen gegroeid zijn, in de buik, de baarmoeder van onze moeder. Ook in Genesis krijgt de vrouw Eva een bijzondere plaats, als moeder van al het levende. Over het mannelijk aandeel bij de voortplanting wordt hier niet gerept.

De continue schepping van mensen na de eerste schepping is een teken dat Allah ook na de dood de mens herschept. Daarover handelt hoofdstuk 13, over de Laatste Dag.

De Koran	De Bijbel
Schepping van de mens	uit aarde en geest
Ik ga een mens uit steenaarde, uit stinkende potklei scheppen. En als ik hem gevormd heb en hen iets van Mijn geest heb ingeblazen, valt dan, (engelen) in eerbiedige buiging voor hem neer. 15:28-29 Wij hebben de mens geschapen in schoonste evenredigheid. 95:4	In de tijd dat God, de Heer, aarde en hemel maakte, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, ..en er waren geen mensen om het land te bewerken; ...Toen maakte God, de Heer, de mens ⁱⁱ . Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen. Genesis, 2:5-7 En God zag dat het goed was. 1:31
De mens als plaatsvervanger	het evenbeeld van God
Geen ding is aan Hem gelijk, Hij is de horende en ziende. K. 42:11 Toen jouw Heer tegen de engelen zei: ‘Ik ga op de aarde een plaatsvervanger aanstellen’, zeiden zij: ‘Gaat U daar iemand aanstellen die verderf brengt en bloed vergiet, terwijl wij U	God zei: “Laten wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken; zij moeten heerschappij voeren over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daar rondkruipt. God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen. Hij zegende hen en zei

<p>lofprijzen en Uw heiligheid eren?’ Hij zei: ‘Ik weet wat jullie niet weten.’ 2:30</p>	<p>tegen hen “wees vruchtbaar en wordt talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag: heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.” 1: 26-28</p>
<p>De mens en de duivel Iblis</p>	<p>Satan, de gevallen engel</p>
<p>Toen Wij tot de engelen zeiden: ‘Buigt eerbiedig neer voor Adam,’ bogen zij zich eerbiedig neer, behalve Iblies; hij weigerde en was hoogmoedig, want hij was één van de ongelovigen. 2:34</p> <p>Hij zei: ‘Wat weerhoudt jou, dat jij je niet eerbiedig neerboog toen ik je dat beval?’ Hij zei: ‘Ik ben beter dan hij, U hebt mij uit vuur geschapen en hem hebt U uit klei geschapen.’ Hij zei: ‘Daal hieruit af. Het past jouw niet je hoogmoedig te gedragen. Ga dus hieruit weg. Jij behoort tot de gekleineerden.’ Hij zei: ‘Verleen mij uitstel tot de dag waarop zij opgewekt worden.’ Hij zei: ‘Jij behoort bij hen die uitstel hebben gekregen.’ Hij zei: ‘Maar omdat U mij misleidt hebt zal ik voor hen op de loer liggen op Uw juiste weg. Dan zal ik op hem afkomen, van voren en van achteren en van rechts en van links. En U zult merken dat de meesten van hen geen dank betuigen.’ Hij zei: ‘Ga hieruit weg, veracht en verstoten. En als iemand van hen jou volgt...Ik zal de hel met jullie allen tezamen vullen.’ 7:12-18</p>	<p>Hij (Jezus) zei tegen hen: “Ik heb Satan als een lichtflits uit de hemel zien vallen!” Lucas, 10:18</p> <p>Op een dag kwamen de hemelbewoners hun opwachting maken bij de Heer en ook Satan maakte bij hem zijn opwachting. De Heer vroeg aan Satan: ‘Waar kom je vandaan?’ Hij antwoordde: “Ik heb rondgezworven en rondgedoold op aarde.’ Toen zei de Heer tegen Satan, “Goed, doe met hem wat je wilt, maar spaar zijn leven.” Job,2:2</p> <p>Vervuld van de heilige Geest trok Jezus weg van de Jordaan, en geleid door de Geest zwierf hij veertig dagen rond in de woestijn, maar hij door de duivel op de proef werd gesteld. Lucas 4:1-2</p> <p>Daarop zal hij ook de groep aan zijn linkerkant toespreken: “Jullie zijn vervloekt, verdwijnt uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen.” Matteüs 25:41</p>
<p>Adam, de mens</p>	<p>benoemt alle dingen</p>
<p>En Hij onderwees Adam alle namen. Toen legde Hij hen aan de engelen voor en zei: ‘Deelt mij de namen van dezen maar mee, als jullie gelijk hebben.’ Zij zeiden: ‘U zij geprezen! Wij weten slechts wat U ons hebt onderwezen, U bent de wetende, de wijze.’ Hij zei: ‘Adam, deel hun hun namen mee.’ⁱⁱⁱ 2:31-33</p> <p>En tot zijn tekenen behoort de schepping van....de verscheidenheid van uw talen en uw kleuren. Daarin zijn waarlijk tekenen voor de wetenden. 30:22</p>	<p>Toen vormde hij uit aarde alle in het wild levende dieren en alle vogels, en hij bracht die bij de mens om te zien welke namen de mens ze zou geven: zoals hij elk levend wezen zou noemen, zo zou het heten. De mens gaf namen aan al het vee, aan alle vogels en alle wilde dieren, maar hij vond geen helper die bij hem paste. 2:19-20</p> <p>De mens noemde zijn vrouw Eva, (leven); zij is de moeder van alle levenden geworden.3:20</p>

Schepping van	man en vrouw
<p>O mens, vreest jullie Heer Die jullie schiep uit één enkele ziel (en Die) daaruit zijn echtgenote (haar partner) schiep en uit hen beiden vele mannen en vrouwen deed voortkomen. 4:1</p> <p>Hij heeft jullie uit één ziel geschapen, daarna maakte Hij ervan zijn vrouw, (haar partner).. 39:6</p> <p>De Schepper van de hemelen en de aarde, Hij heeft voor jullie van jullie zelf en van de dieren paren geschapen. Hij vermenigvuldigt jullie, niets is aan Hem gelijk.42:11</p> <p>O mensheid, Wij hebben jullie geschapen uit een man en een vrouw49:13</p> <p>En het behoort tot Zijn tekenen dat Hij voor jullie van jullie eigen soort echtgenotes heeft geschapen, opdat jullie rust bij haar vinden en Hij bracht tussen jullie liefde en barmhartigheid. Voorwaar, daarin zijn zeker Tekenen voor een volk dat nadenkt.30:21</p> <p>Zeg: "Hij is Allah, de Enige. Allah is de Enige van Wie al het geschapene afhankelijk is. Hij heeft niet verwekt en is niet verwekt. En niet één is aan Hem gelijkwaardig." 112: 1-4</p>	<p>God de Heer, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken die bij hem past. 2:18</p> <p>Toen liet God, de Heer, de mens in een diepe slaap vallen, en terwijl de mens sliep nam hij een van zijn ribben weg; hij vulde die plaats weer met vlees. Uit de rib die hij bij de mens had weggenomen, bouwde God, de Heer, een vrouw en hij bracht haar bij de mens. Toen riep de mens uit:</p> <p>'Eindelijk een gelijk aan mij, mijn eigen gebeente, mijn eigen vlees, een die zal heten: vrouw, een uit een man gebouwd.'</p> <p>Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt. 2:21-25</p> <p>De mens noemde zijn vrouw Eva^{iv}; zij is de moeder van alle levenden geworden. 3:20</p> <p>Man en vrouw als gelijken</p> <p>Toen God Adam schiep, de mens, maakte hij hem zo dat hij leek op God. Mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen. Hij zegende hen en noemde hen mens toen zij werden geschapen. 5:1-2</p>

De schepping van de mens - telkens weer - de Koran

Lees voor! In de naam van jouw Heer, Die heeft geschapen. Hij heeft de mens geschapen van een bloedklomp. 96:1-2

En voorzeker, Wij hebben de mens uit een uittreksel van klei geschapen. Vervolgens maakten Wij hem tot een druppel in een stevige bewaarplaats. Vervolgens schiepen Wij de druppel tot een bloedklonter, toen vormden Wij de bloedklonter tot een vleesklomp, waarna Wij de vleesklomp voorzagen van beenderen, die Wij vervolgens met vlees bekleedden. Later scheppen Wij een andere schepping. Gezegend is daarom Allah, de Beste der Scheppers. 23:12-14

Degene Die alles wat Hij schiep op de beste manier heeft geschapen. En Hij begon de schepping van de mens uit klei. Daarna maakte Hij zijn nageslacht van een uittreksel van nederig water (sperma). Daarna voltooide Hij hem en blies in hem van de Ziel en Hij maakte voor jullie het gehoor en het gezichtsvermogen en de harten. Weinig dankbaarheid tonen jullie! 32:7-9

Hij kent jullie beter: toen Hij jullie uit aarde voortbracht en toen jullie nog baby's waren in de schoten van jullie moeders. 53:32

ⁱ Iblis en duivel zijn beide afgeleid van het Griekse diabolos.

ⁱⁱ In het Hebreeuws is een woordspel mogelijk tussen Adam= ‘mens’ en *adama*, ‘land/aarde/aardbodem/akker’.

ⁱⁱⁱ Het vers 2:33 vervolgt: Toen hij hun dan hun namen meedeelde zei Hij: Had ik jullie niet gezegd dat Ik het onzichtbare van de hemelen en de aarde ken en weet, wat jullie openlijk en in het verborgen doen.’